

Un estudi com aquest —de TV3— podria començar a funcionar aviat a Mallorca

Les Illes també tenen televisió

A més de la TV3, s'hi perfila un canal autònic

El socialista Félix Pons es manifestà contra l'ús regular del castellà pel nou canal

A Josep ROSSELLÓ
 les Illes ja tenim companyia de radiotelevisió autònoma. És la *Companya de Radiotelevisió de les Illes Balears*, creada per llei, el passat dia 22 de maig, pel Parlament balear. Vull fer observar, de bon començament, que, el nom oficial, l'he hagut de traduir, perquè tota la documentació oficial generada per la Comissió d'Afers Institucionals i Generals fou presentada en castellà. Bon senyal, sí senyor.

L'aprovació d'aquesta llei era una passa prèvia per a poder començar a parlar, seriosament, del canal autònic de televisió, del tercer canal balear o de TV Balear, com ja en diuen. Ara ja el govern conservador balear pot dirigir-se al govern socialista de Madrid per tal que aquest concedeixi el tercer canal. El vice-president del govern balear, Joan Huguet, declarava a la premsa local que «abans que acabi l'any començarem les proves, i ja en 1986 començarem a emetre de forma regular».

Els primers treballs i estudis sobre la viabilitat d'un canal autònic a les Balears són de fa uns dos anys. Aviat es va deixar de banda, perquè es considerà que el cost era excessivament elevat —alguns estudis el xifraven en més 2.000 milions de pessetes—, però, a la fi, amb una inversió prevista de sis-cents o set-cents milions, o com a màxim mil, es va poder considerar un projecte adient.

Amb tot, el problema més greu i el que preocupa totes les forces polítiques del Parlament balear, llevat, és clar, del grup conservador, no es deriva de la llei creadora de la companyia, sinó d'algunes inten-

cions entorn de la llengua a emprar en la TV-Balear, manifestades per dirigents d'Alianza Popular, com també per membres del govern i, especialment, pel responsable directe del tema televisiu, Fernando Lozano, un castellanoparlant trasplantat per AP a Mallorca per tal de fer de director general en Presidència a Gabriel Canellas, després de la nefasta trajectòria del periodista Antoni Alemany.

Potser algunes declaracions de Lozano són les úniques dades que tenim, fins a hores d'ara, sobre les intencions dels conservadors respecte als continguts de la nostra televisió. Perquè, és clar, aquests detalls no queden recollits en la llei de 22 de maig.

Fernando Lozano ha definit la televisió balear com «un instrumento que deberá estar al servicio de la sociedad, adecuado para las Islas, con costes asumibles y que ofrezca una programación interesante». Ha fet referències, també, al fet que el paper d'aquesta televisió ha de ser «cubrir lo que los otros medios de comunicación no cubren, por falta de rentabilidad económica», i n'ha assenyalat, com a possibles exemples, les sessions plenàries del Parlament o els concerts de música clàssica.

En parlar del tema de l'idioma televisiu, Fernando Lozano comença amb una mena de declaració de principis: «no me gustan los histerismos». Ben fet. Això dels histerismes, ell ho entén dient que la TV Balear ha de ser «el reflejo lingüístico de las Baleares». I hi afegeix un argument econòmic, quan es refereix, per exemple, a l'elevat cost dels doblatges de les pel·lícules, que, segons el seu projecte,

s'emetrien en castellà. No fa cap referència a l'ampli catàleg que ja hi ha de produccions cinematogràfiques traduïdes a Catalunya, a partir de la tasca empresa per la Generalitat. La seva obsessió va més pel camí de «la utilització de las modalidades insulares», una referència al mallorquí, al menorquí i a l'eivissenc, com a llenguatges habituals en els espais informatius. Cap referència, tampoc, al català, ni al seu nivell estàndard.

Aquestes manifestacions han tingut el suport polític del vice-president del govern, el menorquí Joan Huguet, que, entre altres coses, ha declarat: «farem una televisió bilingüe, per la realitat social de les nostres illes». I el secretari general d'AP, José Antonio Barastain, hi ha afegit, en-

«Una televisió bilingüe, adequada a la realitat social»

cara, que la seva posició neix d'una premissa bàsica: el cinquanta per cent de la població de les Balears és castellanoparlant, i no pot quedar desatesa, diu, per la comunitat autònoma.

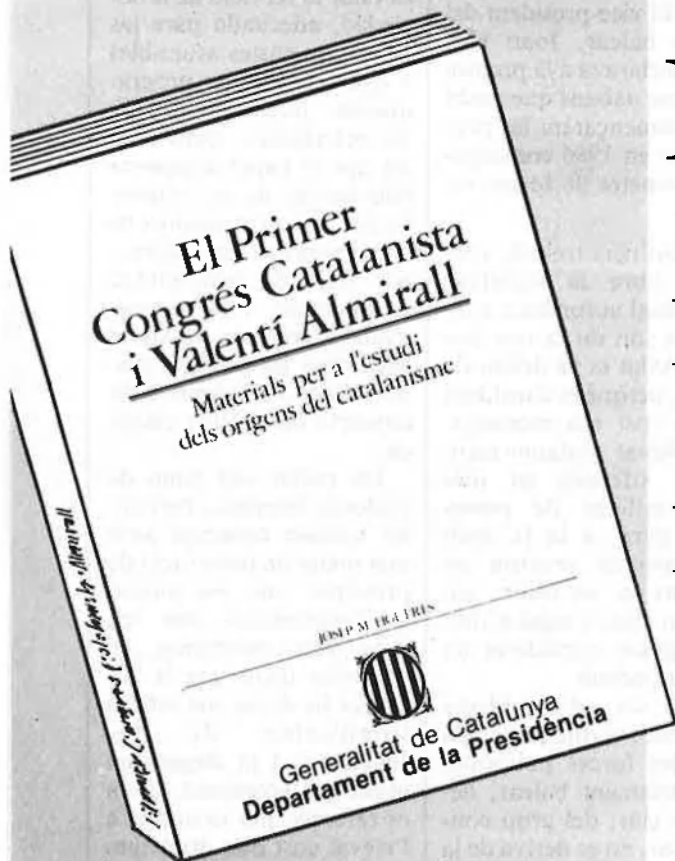
El projecte de llei que va crear la companyia de ràdio i televisió fou aprovat, en el Parlament, per unanimitat de tots els grups. No vol dir això, però, que socialistes, nacionalistes i regionalistes no mantinguin serioses reserves sobre el tema de l'idioma. De fet, ja abans de la sessió plenària, tots els portaveus van manifestar una actitud contrària a qualsevol

vel·leïtat bilingüe. Tant el president de la Federació Socialista, Fèlix Pons, com el d'Unió Mallorquina, Jeroni Albertí, van recordar que, de canals castellans, ja en tenim dos a les Balears. El portaveu nacionalista, Damià Ferrà-Ponç, va aprofitar per a punyir els conservadors, assegurant, amb rotunditat, que «el fet que el govern autonòmic tenguí la intenció d'instalar una televisió bilingüe posa de manifest la nul·la voluntat que l'anima perquè s'arribi a aconseguir la normalització lingüística i cultural.»

Tot i que, durant el debat parlamentari, el tema no podia plantejar-se tèc-

nicament, perquè el projecte de llei no en feia referència, tots els portaveus van deixar clara la seva actitud. El mateix Ferrà-Ponç va insistir que cal buscar «una televisió normal, normalitzada i normalitzadora de les Illes Balears». El portaveu regionalista, el senador José María La Fuente, va voler deixar ben clar que «per sentir Dallas en castellà, ja tenim el primer i el segon programes de TVE». ¿Qui havia de dir al JR que esdevindria personatge tan destacat en les discussions normalitzadores dels nostres Països Catalans?

En qualsevol cas, queda clar que el tema de l'idioma no resta especificat en la llei i, per tant, dependrà del que determini, en cada moment, la correlació de forces parlamentàries.

Per conèixer...

la dialèctica d'on brollà
el Catalanisme polític

Per valorar...

l'acció política i el pensament
teòric del creador del «Diari Català»

Per entendre...

l'home del lema
«Catalunya i avant»

**DEMANEU-LO
A TOTES LES LLIBRERIES**

Una sessió del Parlament de les Illes

/ Tomàs Montserrat

Pel que fa als projectes televisius del govern balear, cal dir que una de les primeres passes és aconseguir —i sembla difícil— que l'ens públic RTVE deixi emprar la xarxa de comunicacions existent a les Balears, ja que això n'abaratiria notablement la inversió inicial prevista. D'altra banda, és clar ja que les previsions són més aviat modestes. Es parla d'una programació de no més tres hores, sense dibuixar-la mínimament. Els responsables han dit que volen aconseguir —quasi res— una televisió barata, entretinguda i que acompleixi una missió que defineixen així: defensar «nuestra cultura y lengua, y la identidad balear». Acostumem a dir-ho en castellà, suposo que perquè tothom ho entengui.

GIRA DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL RIN PER LA COMUNITAT VALENCIANA

Programa: Simfonia **Júpiter**, de Mozart
Ària **Dove sono**, de Mozart
Simfonia Clàssica, de Prokòfiev
Ària **Visi d'arte**, de Puccini
Ària **Pace, mio Dio**, de Verdi
Capricho español, de Rimski-Korsàkov

Director: Paul Capolongo
Solista: Ruth Falcon, soprano

VALÈNCIA	20 juny	(Teatre Olympia)
GANDIA	21 juny	(Cine Torreón)
CASTELLÓ	22 juny	(Teatre Principal)
ELX	24 juny	(Sala Capitolio)
ALZIRA	25 juny	(Gran Teatre)

ANY EUROPEU
DE LA MÚSICA

Organitzat i patrocinat per la **CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA** de la
GENERALITAT VALENCIANA

Hi colaboren: Ajuntament de Gandia, Castelló, Elx, Alzira, Diputació de Castelló, Caixa Provincial d'Alacant, Ateneu Filharmònic de Gandia, Amics de la Música d'Elx